EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 14.11.2023.
COM(2023) 703 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par to, kā tiek īstenotas pilnvaras pieņemt deleģētos aktus, kas Komisijai piešķirtas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2019/1024 par atvērtajiem datiem un publiskā sektora informācijas atkalizmantošanu (“Atvērto datu direktīva”)

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par to, kā tiek īstenotas pilnvaras pieņemt deleģētos aktus, kas Komisijai piešķirtas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2019/1024 par atvērtajiem datiem un publiskā sektora informācijas atkalizmantošanu ("Atvērto datu direktīva")

1. IEVADS

Direktīva (ES) 2019/1024 par atvērtajiem datiem un publiskā sektora informācijas atkalizmantošanu[1] tika pieņemta 2019. gada 20. jūnijā un stājās spēkā 2019. gada 16. jūlijā.

Direktīvā (ES) 2019/1024 ir noteikts tiesiskais regulējums publiskā sektora struktūru vai konkrētu publisku uzņēmumu turējumā esošas publiskā sektora informācijas, piemēram, ģeogrāfiskās, zemes reģistra, statistikas vai juridiskās informācijas, un no publiskiem līdzekļiem finansētas pētniecības datu atkalizmantošanai. Tās mērķis ir palielināt publiskā sektora informācijas sociālekonomisko potenciālu, piemēram, padarot šo informāciju vieglāk pieejamu jaunuzņēmumiem un maziem un vidējiem uzņēmumiem, palielinot tādu dinamisko datu un datu kopu piedāvājumu, kam ir īpaši liela ekonomiskā ietekme, un veicinot konkurenci un pārredzamību informācijas tirgū. Tas ir viens no pasākumiem, kas izstrādāts ar mērķi stimulēt ES datu ekonomiku, kā arī mākslīgā intelekta attīstību.

Ar Direktīvu (ES) 2019/1024 tika ieviests augstvērtīgu datu kopu jēdziens. Tās ir definētas kā dokumenti, kuru atkalizmantošana ir saistīta ar svarīgiem ieguvumiem sabiedrībai un ekonomikai. Tāpēc uz tām attiecas atsevišķi noteikumi, kas nodrošina, ka šīs datu kopas ir pieejamas bez maksas un mašīnlasāmā formātā. Dalībvalstīm tās jādara pieejamas, izmantojot lietojumprogrammu saskarnes (*API*) un attiecīgā gadījumā – kā lielapjoma lejupielādi. Augstvērtīgu datu kopu tematisko kategoriju saraksts ir sniegts direktīvas I pielikumā, kurā uzskaitītas sešas tematiskās kategorijas (ģeotelpisko datu kopas, Zemes novērošana un vide, meteoroloģijas datu kopas, statistika, uzņēmumi un uzņēmumu īpašumtiesības, mobilitāte).

Direktīvā (ES) 2019/1024 Komisijai ir noteikts viens pilnvarojums pieņemt deleģētos aktus.

2. JURIDISKAIS PAMATS

Ar Direktīvas (ES) 2019/1024 13. panta 2. punktu Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus, lai grozītu I pielikumu, pievienojot jaunas augstvērtīgu datu kopu tematiskās kategorijas nolūkā atspoguļot tehnoloģiju un tirgus attīstību. Saskaņā ar Direktīvas (ES) 2019/1024 15. panta 2. punktu pilnvaru deleģējums Komisijai tiek piešķirts uz pieciem gadiem no 2019. gada 16. jūlija. Komisijai jāsagatavo ziņojums par pilnvaru deleģējumu vēlākais deviņus mēnešus pirms piecu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģējums tiek automātiski pagarināts uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.

[1] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/1024 (2019. gada 20. jūnijs) par atvērtajiem datiem un publiskā sektora informācijas atkalizmantošanu (pārstrādāta redakcija) (OV L 172, 26.6.2019., 56.–83. lpp.).

3. DELEĢĒJUMA ĪSTENOŠANA

Saskaņā ar Direktīvas (ES) 2019/1024 13. panta 2. punktu Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar direktīvas 15. pantu, lai grozītu tās I pielikumu, pievienojot jaunas augstvērtīgu datu kopu tematiskās kategorijas nolūkā atspoguļot tehnoloģiju un tirgus attīstību.

3.1. PĀRSKATA PERIODĀ IZMANTOTIE PILNVAROJUMI

Komisija līdz šim nav izmantojusi pilnvarojumu, kas tai piešķirts saskaņā ar Direktīvas (ES) 2019/1024 13. panta 2. punktu.

Sešas sākotnējās kategorijas, kas paredzētas Direktīvas (ES) 2019/1024 I pielikumā, nodrošināja pietiekamu tematisko tvērumu, lai sagatavotu pirmo augstvērtīgo datu kopu sarakstu. Tāpēc Komisija vēl nav izmantojusi savas deleģētās pilnvaras grozīt I pielikumu un pievienot jaunas augstvērtīgu datu kopu tematiskās kategorijas. Komisija lems par deleģēto pilnvaru izmantošanu, tiklīdz tā apkopos pierādījumus par to, kā dalībvalstis īsteno pirmo augstvērtīgo datu kopu sarakstu. Gatavošanās posmā Komisija jau ir veikusi pētījumu[2], lai palīdzētu noteikt iespējamās jaunās tematiskās kategorijas.

SECINĀJUMS

Komisija uzskata, ka nepieciešams automātiski pagarināt Direktīvas (ES) 2019/1024 13. panta 2. punktā paredzēto pilnvaru deleģējumu uz piecu gadu laikposmu saskaņā ar minētās direktīvas 15. panta 2. punktu. Iemesls tam ir iespējamā vajadzība nākotnē iekļaut jaunas augstvērtīgu datu kopu tematiskās kategorijas, pamatojoties uz pilnvarojumu, kas piešķirts saskaņā ar Direktīvas (ES) 2019/1024 13. panta 2. punktu. Ir īpaši svarīgi arī turpmāk nodrošināt nepieciešamo elastību tiesiskajā regulējumā, lai to pielāgotu jaunākajām tehnoloģiskajām un tirgus tendencēm, un ir jāļauj Komisijai nākotnē attiecināt šo regulējumu uz jaunām publiskā sektora informācijas tematiskajām jomām.

Ar šo ziņojumu Komisija izpilda Direktīvas (ES) 2019/1024 15. panta 2. punktā noteiktās ziņošanas prasības.

Komisija aicina Eiropas Parlamentu un Padomi šo ziņojumu pieņemt zināšanai.

[2] Eiropas Komisija, Komunikācijas tīklu, satura un tehnoloģiju ģenerāldirektorāts, *Identification of data themes for the extensions of public sector High-Value Datasets – Final study* (Jaunu tematisko kategoriju identificēšana, lai paplašinātu publiskā sektora augstvērtīgo datu kopu tvērumu — noslēguma ziņojums), Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2023, https://data.europa.eu/doi/10.2759/739414.